

EDINOST
 Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob sobotah, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece 2.00 za pol leta 3.50 za vse leto 10.— Na naročbe brez priloge naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nvl., v Gorici po 2 nvl. Sobotno večerno izdanje v Trstu 2 nvl., v Gorici 2 nvl.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifi v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega ravnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javnozhalne, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo ulica Caserma 13. Odpriete reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edincih je moč!“

Našim naročnikom!

Z dnem 30. septembra je pretekla vseltna naročnina vsem našim gg. naročnikom, razumim, ki plačujejo na mesec. Prosimo torej častite naše gg. naročnike, katerim priložimo prihodnje dni tirjalne listke, da dotično dolžno naročnino takoj doplačajo, ako nečejo, da se jim ustavi list. Treški za naš list so veliki in vsakdanji, a do danes imamo prejeti še polovice vse naročnine. Apelujemo torej na redoljubje naših častitih gg. naročnikov, da vrše svoje dolžnost ter nam s tem olahčajo naš težek posel. Ako se je v tirjalnice urinila kaka pomota, naj se nam to oprsti ter blagovoljno javi. Zajedno se obračamo do vseh naših častitih gg. naročnikov s prošnjo, da nam pridobé v krogu prijateljev novih naročnikov.

Uredništvo. Upravništvo.

Iz proračunske razprave v naši mestni zbornici.

III.

Obljubili smo bili zadnjič, da spregovorimo še par besedi o utisu, kojega je napravila letošnja generalna razprava v mestni zbornici tržaški na širo neslovensko javnost.

Konstatovati moramo zadovoljno, da je letošnja tudi vsa javnost dobro opazila molk velmožne gospóde ob proračunski razpravi; a ne le opazila, ampak tudi komentovala je kaj primerno ta molk. Poročajo nam namreč s raznih strani, da so tudi tresno misleli Italijani pripoznavali v medsebojnih pogovorih: „Naj bude kakor hoče, vendar ima prav!“ (Nabergoj namreč).

O dá, to je nekaj posebnega — moč resnice. Tej sili se je težko upirati. Poganiš jo lahko danes, poganiš jo zopet jutri, toda uničiti je ne moreš nikdar! Stokrat pogažena, dvigne se zopet vsikdar, ker je — nepremagljiva. Resnica je cvetoče drevo, kojemu ne more škodovati — sekira slobne roke. Četudi je danes podora na tla kruta roka, a jutri požene zopet krepko deblo s košatimi vejami.

Koliko zaničevanja in zasramovanja so se morali pretrpeti naši zastopniki v mestnem zboru tržaškem (slasti gosp. Nabergoj) samo zato, ker se niso plašili govoriti — resnice. Kako so sipali nanje svoj strup vsi italijanski listi, od „smernega“ „Mattina“, do radikalnega „Independentea“ in kako je po tem časopisju nahujekano ljudstvo italijansko zasramovalo — tako v govoru, kakor v pesmi — tako poslance, kakor naš življ sploh. Kako je italijansko časopisje gledé na gosp. Nabergoja drano prestopalo celo prag svetišča družinskega življenja, kako je se svojo drano roko hotelo tirati v javnost stvari, katerih dotikati se nima nikdo pravice. Iz kratka: storili so vse mogoče, da uduše resnico!

In danes? Danes rečemo lahko, da se ostrina resnice ni skrhalo ni najmanje, pač pa se je še dokaj skrhalo ostrina slobnosti, koja potiskejo nevestni nasprotniki v naše meso. Polegla se je kolikor toliko umetno in peklenko slobnostjo izvana nevolja

širih italijanskih mas, tako, da je bilo letos čuti med Italijani samimi: In vendar ima prav, ta Nabergoj! Kompromitovati so hoteli poznani kričači, a sedaj so kompromitovani — sami!

Toda, da se razumemo. Nikakor nočemo trditi, da bi bilo vse italijansko ljudstvo našega mesta že prestopilo v naš tabor — v tabor resnice. O ne, taki optimisti nismo in ne smemo biti, ker moramo vedeti, da se stari in globoko ukoreninjeni predsodki ne dajo iztrobiti kar čez noč. Toda to pa rečemo lahko, da je vendar simpatično in značilno, da se je uprav ob letošnji razpravi izdatno ohladila tista strupena jeza, dasi je gospod zastopnik Nabergoj — in v podrobni razpravi tudi gosp. Dollens — ravno letos posegel v raspravo tako energično, kakor malo kedaj poprej. Tu je pokazala zopet svojo moč tolikokrat pogažena — resnica. Navesti in predlogi naših zastopnikov so se morali umakniti tudi letos, ali umaknili se niso pred dobro podprtimi argumenti, ampak le pred — glasovi večine. Glasovali so pač proti nam, ali protidokaza se niso upali nastopiti: letos se jim je izjalovilo staro njih orožje — sofistiko in zavijanja. In to pomeni nekaj, to pomeni sijajno moralno zmago naših zastopnikov!

Italijansko časopisje pa je ostalo seveda isto, kakoršno je bilo nekdanj in kakoršno ostane bržkone tudi v bodoče — slobno in krivično. Ker mu nedostaje argumentov in dokazov, poslušilo se je zasramovanja in nesanih dovtipov. Nesani dovtipi o „veselem in dobro rejenem gostilničarju“, o „privatnih sadevcih g. Nabergoja“, o „klancah istega gospoda“ itd. itd. — taki dovtipi utegnejo pač vplivati na kakoga nahujekane fakina, pametnemu, rassodnemu in poštenemu človeku morajo se le studiti. Stvar, za katero se bore takim orožjem, mora biti — slaba in krivična. V očigled slobnemu sikanju takega časopisja smo in ostanemo hladni do dna svoje duše, ker smo uverjeni, da njihove strupene pene ne morejo doseči poštenosti našega značaja, še manje pa pravičnosti naše stvari, in ker gojimo nado — in to valjo vsem dosedanjim žalostnim skušnjam, — da danes ali jutri prestopi preko tega časopisja na dnevni red vse pametno in tresno misleče prebivalstvo. Kajti mi si ne moremo misliti, da bi ravno pri nas v Trstu nikdar no smagala pravica, da bi ravno naše italijansko ljudstvo moralo ostati za vse večne čase v jarmu slepih fraz in političnega klativiteštva.

Spoznanje pride in mora priti. V tej veri nas utrja posebno uverjenje, da naše širše občianstvo ne sili v tabor sedaj vladajoče stranke po svojem prepričanju ali celo navdušeno za tiste radikalne „idejale“, ampak le — iz strahu pred nesnosnim terorizmom. Ako bi pa ljudstvo vedelo, da najde zaslonbe drugod pred raznovrstnimi preganjanji, ako bi videlo, da se mu ne treba

bati italijansko-radikalnega terorizma, videli bi, kako hitro bi se praznile vrste onih, o katerih velja vseobče monenje, da so nepremagljivi.

Spoznanje mora torej priti, a vsem onim, ki pošteno mislijo in žele, da v Trstu zavlada pravica in da nastopijo taki odnošaji, da bomo mogli vsi, brez razlike narodnosti, v zadovoljnosti in bratski ljubavi delati za prosper našega trgovinskega emporija, tega slatega ključa vsej trgovini avstrijske države; vsem onim, ki žele, da vendar jednokrat preneha boj za pravico na jedni in boj za krivico na drugi strani; vsem onim, ki nosijo zvestobo v srcu do te staroslavne države in žele, da postane Trst to, kar je bil nekdanj: taborišče avstrijskega mišljenja in dinastijskega čutstvovanja; vsem onim, ki slednjič žele, da postane država močna in nepremagljiva na tej točki svoje periferije — vsem onim, pravimo, je dolžnost povpeševati prihod tega trenutka.

Med temi „onimi“ pa mislimo v prvi vrsti one činitelje, ki delajo bodisi lepo vreme, ali pa hudo uro na Primorskem. Kajti mi smo danes uverjeni bolj kakor kedaj poprej, da naš italijanski radikalizem nikakor ni nepremagljiv, dá, še več, mi smo uverjeni celo, da stoji na lončenih nogah in da ne treba družoga, nego pošteno mahnuti po teh nogah in ves ta radikalizem se kar hkratu zruši v — čepinje. Ali da govorimo jasno: naša vlada si lahko zasnuje močno, zaros avstrijsko stranko, ako le zarosno hoče, ako res hoče pametno iskoristiti vseobčno nezadovoljnost z dosedanjim gospodarstvom, ako z odločnim postopanjem navdigne širše mase s zavestjo, da se nimajo nikogar bati, ker jih štiti roka države. Zasnujte si pošteno glasilo, ki utrdi v ljudstvu zavest sigurnosti, vcepiljač načela pravičnosti in strpljivosti, bodite odkriti, iskreni in pogumni, kakor je bil ob proračunski razpravi gosp. Nabergoj — in videli bode, da je marsikaj mogoče, kar se nam je dozdaj zdelo nemogoče. Vse gre, samo hoteti je treba.

In s tem sklepamo svoje opaske o letošnji proračunski razpravi v mestni zbornici.

Politiške vesti.

Delegacije. V odseku ogerake delegacije hvalil je državni finančni minister Kallay upravo Bosna in Hercegovine. Število čol narasča od leta do leta, isto tako narasča število otrok; trgovina in obrt se širita; živinoreja se povzdiga in se kakovost konj in volov vidno boljša, tudi domače prebivalstvo se jako sanima za zboljšanje plemen. Število kilometrov dodeanih železnic se množi od leta do leta in gospod Kallay obeta, da skoro izposluje privoljenje avstrijske in ogerake vlade za nadaljevanje železniške črte Travnik-Bugojno do dalmatinske meje. Stvar bode

na kolu in izgubi glavo, a Matija Gubec, čigar grešna robska duša se je drznila igrati kralja, on naj vsprejme kraljevo čast, venčan naj bo z razbeljeno krono na razbeljenem stolu in razsekan na četvero.

Gubec prebledi, zatrepeta, stisne zobe in pogleda narod. Narod se zgane, sodnik pa vrže zlomljeno belo palico pred nogo sužnjema in zopet zakliče:

— Krvnik! tvoja sta, daj!

Pasanec poljubi Gubca, poklekne predme, upre oči v tla, ali toliko da sem ga blagoslovil, že ga zgrabijo krvniki in kakor bi trenil, navijejo ga okolu koleasa, iz katerega so moleli ostrí zobje. Sedaj zamahne krvnik visoko z gorjačo in zdrobi kmetu slohernokost na nogah in rokah. Ob vsakem udarcu prešine zrak grozovit krik, kateri se izvijo višnjevim drhóčim ustnicam kmeta. Hitro ga

potem avstrijske vlade — in tej dolžnosti se ista ne bobe mogla odtegniti — da potegne to železnico po dalmatinskih tleh do Spleta, katero mesto je po g. Kallaya monenju pravo in naravno pristanišče zasadenih provincij. Odeok je izrokel ministru zaupanje in zahvalo.

Tej lepi sliki, koja je načrtal gospod minister Kallay o odnošajih v zasadenih pokrajinah, treba pa še nasprotno slike, koje so nam obečali mladočehki delegatje in potem bomo mogli soditi še le, kje je resnica?

O zdravju ruskega carja prihajajo dan na dan zelo vznemirljiva poročila. Dasi smo prepričani, da je v teh poročilih marsikaj pretiranoga, vendar pa skoro ni mogoče dvomiti, da je car zarosno bolan. — A ravno v teh dneh se je pokazalo jasno, kako spuštuje vsa Evropa tega prosvitljenoga vladarja. Celó nemško-liberalni listi preslavljajo carja Aleksandra III kot moža slatega značaja, plemenitega mišljenja in blagoga srca in priznavajo brez ovinkov, da se je miroljubivosti carja zahvaliti v prvi vrsti, da se je ohranil mir v Evropi. — Pri tem pa se moramo vprašati: ali ne oblije rudočica srca te častnikarske rokovnjače, ko pomislijo, kako so še nedavno temu obrekovali in sumničili isto Rusijo z istim vladarjem kojega sedaj preslavljajo kot angelja miru — sedaj ko se boje, da bi utegnil priti kdo drugi na njegovo mesto?

Vojna med Kitajem in Japonsko. Zasebna poročila iz Kitajske v London javljajo, da se je kitajska vojska uprla. Kitajska vlada je ukrenila kar je mogla, da zaduší revolucijo.

Ako se uresničijo vesti o zaroti med vojaštvom v Kitajski, utegne priti tam do revolucije, torej do groznih homatij, in v tem slučaju moramo računati s gotovostjo, da vrše vojna na skrajnem vstoku Azije svojo senco tudi na naše evropsko razmerje. So psihologijskega stališča je jako lahko verjeti, da se Kitajci upro proti svoji lastni dinastiji. Kitajci so namreč grozno domišljav in ohol narod, tako, da menijo, da jim ga ni vrtnika na vsem svetu. V tej domišljivosti so bili uverjeni, da jim ne treba drugega nego mokro metle, da poženejo Japonce iz Koreje. Misliti si moramo, kako so jih sadela do krvavega poročila o groznih porazih in izgubah. Jako verojetno je torej, da se bodo hoteli maščevati nad lastnim vladarjem in lastno vlado, ker se še nad zmagonosnim sotratnikom seveda ne morejo maščevati.

Različne vesti.

Najvišja gospóda v Miramaru. Predvočajnjem sjutraj dospeli so v grad Miramar na jahti „Miramar“, prišedši iz Krf, Nj. Vel. cesarica in Nj. ces. in kr. Visokosti nadvojvodinja Marija Valerija in Nje soprog nad-

snemó s kola in ko zmrvljeno truplo tresno na zemljo, zgrabi krvnikov hlapec Pasanca za laso, krvnik zamahne z mečem in pokaže svetu krvavo glavo.

V tem je stal Gubec ném in bled ko kamen, gledaje svet, samo ob vsakem tovariševem stoku mu je zaigrala solza v očesu.

— Oče, sedaj je vrsta na meni, žepne, ko se krvavo tovariševu truplo zruši na zemljo; Bog mi pomagaj! Bog pomagaj narodu! Krvnik pristopi, ali Gubec mu zamahne z roko: V kraj, da pomolim. Blagoslovi me oče! Poklekne na tla, se prekriža in reče glasno:

— Bog! Ohrabri me, ojačaj me! Ne daj, da s telesom pogine duša. Za pravico in svobodo sem se vzdignil, zanjo umiram. Vsem oprasčam — tudi Tahiju in Gregorijancu. Blagoslovi me, oče! (Dalje prih.)

PODLISTEK.

149

Kmetški upor.

Spodovinska povest šestnajstega veka.

— Spisal August Senoa. Prevotil L. P. Planinski. —

Vseh svojih grehov se mi je izpovedal suženj potrte duše, a jaz sem mu jih odvzel, okrepčal ga z nebeško hrano in molil ž njim celo noč: In napoči nedelja. V jutranji zrak so se razlegali cerkveni avonovi, a mej avonenjem, kakor bi plakal, glas mrtvaškega zvona. V temnico stopi straža in jetničar zakliče: „Pojdimo! Ura je!“ Še enkrat poklekne suženj, še enkrat položim nanj blagoslovljene roke. In zavijemo mej tolpo obroženih mož iz hiše. Na trgu pred Markovo cerkvijo je vrvelo sila ljudij, glava do glavo, a radovednost človeška je gledala tudi s oken, s stroh. Mestni sodnik je stopal s žeslom

vovoda Fran Salvador. Nj. Vel. cesarica je odpotovala že ob 4. uri 45 min. pop. s posebnim vlakom v Götting, nadvojvodinja in nadvojvoda pa sta se odpeljala istega dne s večernim brzovlakom na Dunaj.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Trstu daroval dr. G. G. za dve zgubljeni partiji šaha 2 kroni. — V veseli družbi pri Vodopivu, poslavljajoči se od vnovadenega sodruka-stavca g. Artura Cotera, nabral gosp. Knifše 2 gl. 20 nvč. in 20 centesimov ter 4 1/2 nvč. turškega denarja. — Gostilničar Vodopivec podaril še posebej 20 centesimov. — V znamenje, da obstoji Jajčićeva posadka, 40 stotink. — V nedeljo dne 23. septembra nabralo se je v Divači v gostilni pri kolodvoru kot globa za izgovorjene tuje med veselo družbo, slavde prvi imenitni „Krok“ med dvema tu na novo nastavljenima „zauber fant“ 2 kroni in 20 stot. — Gospod, ki je odnesel zdrava rebra iz gosp.ške rabuke, daroval je v isti namen 20 stot.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti nabrala vesela družba v gostilni Roj. pos. in kons. društva 3 krona 39 vin., 30 laških centesimov, 30 lepta, 1 peseta 10 švicarskih cent.

Iz „Tržaškega Sokola“. Odbor tega društva namerja uvesti posebni oddelek za telovadbo „starih gospodov“. Oni gospodje, koji bi želeli pristopiti k temu oddelku, naj blagovoli priti na posvetovanje v društveno telovadnico (Via Farneto na voglu ulice Amalia) jutri v sredo od 7.—8. ure zvečer.

Volilni shod. Politiško društvo „Edinost“ skliče v nedeljo, dne 7. t. m. volilni shod v Škedenj. O tej priliki bodo poročal državni in deželni poslanec g. vitez Naberger o svojem delovanju. Kraj in početek zborovanja objavimo pravočasno.

„Tržaškemu Sokolu“ je daroval dr. G. G. za nabavo telovadnega orodja 33 kr. kot 10% pristojbino izgubljenih in kopet najdenih 3 gl. 30 kr.

Porotne razprave v Trstu. Jesenske razprave pred tukajšnjim porotnim sodiščem prične letos dne 20. novembra. Predsedoval bodo deželnega sodišča predsednik gospod Mihajl Urbančič, njegova namestnika bodeta gg. dež. sod. svetovalec Fran Legat in Emil vitez Nadamlenški.

Razpisani študentski. Raspisanih je 6 tržaških gimnazijskih študentskih po 105 gl. vsak. Študentske odda tukajšnje c. kr. nameštništvo prošileom, ki obiskujejo dolnjih 6 razredov katerega koli javnega gimnazija v Trstu in ki so pristojni ali v Trst, ali pa v koje obdino v Istri. Prošnje do 20. t. m. magistratu. Priložiti je treba dokaz pristojnosti, svedočno siromaštva in pa toleki svedočni poslednjih dveh semestrov.

Dávica v tržaških šolah. Dolej so zaprli že dve ljudski šoli v mestu, ker sta se pojavila med otroki dva slučajja dávice.

Premeščenje. Učitelj na tukajšnji c. kr. ljudski šoli za dečke, Martin Sinkovič, je dodoljen za določeno šolskega leta 1894/95 državnemu nižjemu gimnaziju v Ljubljani.

Tržaški v državni službi stoječi pomočni uradniki (dnevničarji) so imeli minolo nedeljo pop. v dvorani hotela „Evropa“ svoj ustanovni shod novo osnovanega zasebnega društva. Izvoljeni so: predsednikom Pavel Bauer; podpredsednikom Ivan Trifid; tajnikom Ferdinand Welker; njegovim namestnikom Rikard Adario; blagajnikom Nikola pl. Zotti; odbornikom pa Ivan Aleš, Artur Fonzar, Peter Masnic in Fran Schönbock; njih namestnikom Alojzij Dapisin in Rudolf Waschek; pregledovalcema računov Friderik Vida in Ivan Vrtovec. — Čudno so nam vidi, da ima novo društvo le nemško-italijanska pravila in da rabi le nemško-italijanske tiskovine. Mar so v Trstu službujoči c. kr. pomočni uradniki le Nemci in Lahi? Ne verujemo.

Veselica pevskega društva „Skala“ v Sv. Križu. Na veselilnem prostoru zbralo se je mnogobrojnega občinstva. Kmalu po določeni uri pozdravi gospod predsednik v kratkih a pomenljivih besedah občinstvo. Priporočal je namreč med drugim posebno svojim soobčanom, naj bi se v pr. hodnje še veliko bolj zanimali za društvo, da ostane pevsko društvo „Skala“ res ono, kar pomenjuje že njega ime.

Na to so nastopili pevci. Po končani prvi pevski točki želi so pevci zaslužno pohvalo. Morali so to točko ponoviti na obče odobranje in zahtevanje. Drugo in tretjo

pesem peči se istotako dobro, četrti pesem morali so tudi ponavljati.

Omenjeno bodi, da tolikega uspeha ne bi bil pričakoval nikdo od še tako mladega društva, kajti potje bilo je res hvalevredno. Pomisliti je tudi treba, da so bili nekateri zbori še pretežavni za tako mlado pevce. Upanje je toraj, da se povsipe to društvo v kratkem do zaslejenega cilja.

Kar se tiče igre „Matec“, reči je treba, da so vsi gospodje diletantje rešili svoje nloge povsem čestno. Vse občinstvo izražalo je glede igre, katere je povzročila jako veliko smeha in zabave, svojo popolno zadovoljnost.

Veselice udeležila so se korporativno-pevska društva „Nabredina“ iz Nabredine, „Hajdrih“ s Proseka in „Danica“ s Kontovelja in največ zunanje občinstva iz ravnoteh krajev. Navzoča sta bila nadalje gospoda Ivan vitez Naberger, državni in deželni poslanec, in Dolenc, deželni poslanec.

Po končani veselici podalo se je občinstvo na kozarec dobrega brzamina po raznih krčmah. Sedaj pričeli so takorekoč novi koncerti.

V gostilni gosp. Ipavca ustavili ste si pevski društvi „Nabredina“ in „Hajdrih“. Tu ni primanjkovalo petja — dá komaj je jedno društvo nehale peti, že je bilo pripravljeno drugo; kar tekmovali sti. Pozneje združili sti se obe pevski društvi ter zapeli sti na prostem v odhod našo divno „Jadransko morje“ in „U Boj“.

V gostilni Pirčevi pa sti se ustavili pevski društvi „Danica“ in „Skala“. Daničarji prepevali so tu neutrudljivo zbor za zborom, kojih vsakemu je sledilo burno odobravanje. Navzočega je bilo tu veliko občinstva, posebno domačinov. A tudi Skalaši zapeli so več zborov, istotako burno odobravanih. Naposled združili sti se i ti dve društvi ter zapeli skupno par zborov.

Med tem časom začela se je mladina še sukati. Ples trajal je pozno; tudi tu je bilo jako živahno.

Gmoten uspeh bil je precejšen. Vračali smo se na svoj dom najzadovoljnejšem srcem. Vsakdo si je mislil: dal Bog, da bi imeli še večkrat priliko in kmalu snideti se v ta namen v našem Sv. Križu.

Posebno pohvalo je treba izreči na tom mestu g. Jak. Štoki, ki je moral mnogo žrtvovati v ta namen.

Sedaj pa, dragi Križani, kar ste začeli, nadaljujte srečno in ne vstrašite se nikakih nasprotnih groženj in ovir, kajti mislite si, da tu smo doma in ukatemo mi.

Kar se pa tiče protivne agitacije od neke strani, bodi omenjeno, da ta agitacija sega predaleč. Hujšega orožja si pač ne more izbrati, kakor je to, da si izbere v to svrhu gotove osebe, da mu pomagajo na takih mestih, ki niso posvečena v to, koja mesta bi se nikakor ne smela vporabljati v take agitacije in kjer jim sveda nikdo ne more do živga. Siromašnemu nezavednežu bi človek še oprostil take smote, a da postane sluga onim, kojemu ne treba, to pa je gotovo največja nečast.

Kogar se tega tiče, naj položi roko na svoje srce in naj premišlja — kdo bi bil kriv grozne nesreče, koja bi bila lahko zadela cele družine, da se je dogodila, in kar bi se bilo kmalu zgodilo, kakor se pripoveduje?!

Vabilo k slovesnemu odkritju M. Hočvarjevega spomenika in Iv. B. Valvazorjeve spominske plošče v Krškem dne 5. in 7. oktobra 1894. Praznovala se bode ob enem ustanovitve fare v Krškem. Vstop k slavnosti je vsakemu prost.

V povečanje slavnosti in v spomin na njo izdali ste se knjizici „Krško in Krčani“ in „Gurkfelder Gedenkblätter“. — Cena vsaki knjigi 1 gl.

Izvirne slike iste knjige so se še posebej izdale pod naslovom: „Spomin na Krško“, cena 30 kr.

V Krškem, dne 25. septembra 1894.

ODBOR.

Odbor „Obrtnega društva“ v Barkovljah vabi vas ob. svojo člano k izvenrednem obdnuem zboru, ki bode v četrtak dne 4. t. m. ob 7. uri zvečer v lastnih prostorih.

Pouk v pletenju košaric na ljubljanski c. kr. obrtni strokovni šoli prične še-le okolo srede t. m., ker niso še prostori v redu in ker ni še dospel dotični učitelj.

Menadna smrt. 60letni krošnjar Jakob Rimini iz Verone, stanujoč v ulici Chiauchera

hit. 2. omedlel je minolo soboto na trgu Rosario. O padu ranil se je na glavi. Mimoidoči ljudje so odnesli starca v bližnje Trevesovo lekarno, toda, prišedši tje, bil je Rimini že mrtev. Truplo so odnesli na staro izraelskiško pokopališče. Rimini je ostavil udovo in 6 otrok.

Zblaznela. 34letni točak Ivan Činovar, stanujoč v ulici del Boschetto hit. 8, zblaznel je minolo soboto nenadoma. Stražarji so ga s velikim trudom odvedli v bolnišnico. — Minolo nedeljo pa je nenadoma zblaznel 54letni Anton Potočnik, stanujoč v ulici del Golei hit. 10. Odpeljali so ga postrežniki s zdravniške postaje v bolnišnico.

Jesenska burja pojavila se je letos nenavadno zarano s vso svojo silo. Podrla je več oseb, ki niso bile posebno čvrstih nog, in 44letnega sodarja Josipa Paganija, stanujočega v zagati del Moro hit. 8, vrgla je v nedeljo po noči celó raz obrežje Sanità v morje. Izvlekli so ga sicer pravočasno na kopno, a siromak se vled neprosto voljno mrzle kopolji ni počutil nič kaj dobro. Minolo soboto zvečer je ljuta burja odkrila celó neko hišico v ulici del Solitario in postavila streho liki klobuk lepo na ulico. Na vso sredo ni bilo v istem trenutku ljudij na tom kraju, kajti drugače bi bila streha prav lahko koga ubila.

Požar. Minolo soboto zvečer je navstal ogenj v stanovanju gosp. Francescato, stoječem iz 3 sob in kuhinje v II. nadstropju hiše št. 6 v ulici Ghiaccera (v starem mestu). Ko so dospeli gasilci, razširil se je bil ogenj tako, da so bili tudi prebivalci gorenjih nadstropij v veliki nevarnosti. Plamen se je širil po dotičnem stanovanju takó grozno naglo, da niso mogli rešiti iz stanovanja niti najmanjše stvari in da so ljudje komaj utekli. V IV. nadstropju iste hiše stanuje neka 80letna starka, ki ni bila že 6 let iz hiše. Žena se je vled hrupa takó prestrašila, da je omedlela. Gasilci so se trudili 4 ure, dokler so mogli zadušiti plamen. Dolej se še ne zna, kakó je navstal ogenj.

Sodnjake. 17letni kovaški pomočnik Jurij Jekovec iz Ljubljane je dobil 10 dni zapora zaradi postopanja. — Bresposelni čovljar Matija Korošec iz Škedenja je obsojen zaradi postopanja na teden dni zapora.

Policijske. Predvčerajšnjem jutraj vtihotapili so se neznaní tatovi v stanovanje tešaka Delpausa v ulici Alighieri hit. 2, razbili dva omara in odnesli 3 srebrne žepne ure, vredne 25 gl. Tatvino so prijavili polic. nadzorstvu v ulici Sette Fontane. — Minolo soboto popoldne je ulomil neznan tat v lužo vratarja hiše št. 6 v ulici del Boschetto in ukradel par škorenj. Se vé da, vreme je deževno in treba je dobrih podplatov. — Pred letom dnij je izročila neka Marija Barichi, stanujoča v ulici S. Daniele 60letni Karolini D. iz Trsta, pristojni v Piran, par zlatih uhanov, vrednih 14 gl., da jih proda. Stara Karolina pa je isginita s uhani vred. V soboto pa so zasačili policijski agentje prebrisano staro v ulici Pozzo del Mare in jo spremili v sapor. — Predvčerajšnjem so zaprli organi polic. komisarijata v ulici Scussa 46letnega dninarja Andreja K. iz Matogadola pri Sežani, ker je bil kradel svetlice svojem gospodarju. — Predvčerajšnjem jutraj je ukradel spretni tat zasebnici Mariji Lukešič, stanujoči v ulici del Boschetto, novčarko iz žepa, v kateri pa je bilo na sredo okradene le 60 nč. — 57 letnega čovljarja Lorenca B. iz Kranja so zaprli, ker se je povrnil v Trst, da bi je že isgan od tu.

Goriško „umetniško“ razstavo obiskalo je celih 14.720 oseb. „Soča“ pripominja k temu: To je miserja! Pa še „s ponosom“ objavljajo to številce v „Carrieru“! Z vsem mogočim bobnanjem so torej spravili v „razstavo“ približno toliko oseb, kolikor Lahov štejejo v Gorici. Narodopisno razstavo v deškem Kraljevem Gradcu je obiskalo v jednakim času okolo 200.000 oseb!

Pobegnel bivši poslanec. Iz Budimpešte poročajo 30. m. m.: Bivši poslanec v ogerškem parlamentu, Miklos, pobegnil je v Ameriko. Ostavil je „prijeten“ spomin mnogostavilnim svojim upnikom, kajti zapustil je dolga na menjicah in obveznicah okolo 700.000 gl. — To je bil torej ne le „vitoak“, ampak tudi „brihten“ Madjar.

Stanje žita v Ameriki. Cone žitu v Severni Ameriki silno padajo. Ta teden je stala v Novem-Yorku rdeča zimska pšenica od 57%

do 55% et. in rži od 62% do 56 1/2 et. bushel (Bushel = 35-238 litra). Kakor smo bili omenili že zadnjič, računajo letošnje žetev na 175 mil. hektolitrov, in k tomu je prišteti še 26.250.000 hl. žita, ki je bilo v skladiščih dnó 1. agusta t. l. Torej morejo združene države Severne Amerike letos razpolagati z 201.250.000 hektolitrov žita! (Lani je bila zaloga 194.800.000, in l. 1892. pa 206.500.000 hl.) Vidimo torej, da je zaloga žita ogromna, ponavljamo pa, da se mnogo žita vporabi za pičo živini, ker ne bode zadostno koruze.

Sredstvo proti dávci izumil je nemški prof. Behring. Poskušnje, koje so napravili s tem zdravilom, so baje jako povoljne. Dal Bog, da bi mogli braniti nedolžne otročiše pred to strašno morilko!

Koledar. Danes (2.): Levdegar, šk.; Teofil, sp. — Jutri (3.): Kandid, muč.; Evald, muč. — Mlaj. — Solnce izide ob 6. uri 2 min., zatoni ob 5. uri 36 min. — Toplota véeraj: ob 7. uri jutraj 12.5 stop., ob 2 pop. 16.5 stop.

Loterijske številke. Izšebane 29. pr. m. Test 57, 89, 53, 50, 74. Budimpešta 57, 41, 49, 60, 75. Lino 16, 64, 27, 22, 40.

Najnovejše vesti.

Dunaj 30. Danes popoldne bila je po časopisih napovedana demonstracija za obče volilno pravo. Kakih 15.000 delavcev s ženami in otroci sprehajalo se je po „lingu“ (glavnem šetališču mesta Dunajskega). Demonstracija se je vršila večinoma mirno. — Delaveci so klicali: „Živela obča volilna pravica! Živelo delo!“ — Pred parlamentom in na drugih krajih „Ringa“ peli so „Delavsko pesem“. Šele ob svršetku demonstracije saprli so nekoliko oseb, koje niso hoteli ubogati policije, ki je zahtevala, da se razidejo.

Pizen 1. Danes se je dogodila v hiši posestnika Znillerja eksplozija, prvaročena najbrše po dinamitu. Provroditelja eksplozije niso našli.

Berolin 1. Minolo noč so saprli 476 častnikov in 176 podčastnikov pirotehniške šole. Vzrok temu koraku je baje socijalistiška propaganda v vojski.

Berolin 1. O zdravstvenem stanju carjevem dohajajo v Kodanj jako vznemirjujode vesti. Cesar Viljem dobiva vsak dan poročila o zdravstvenem stanju carjevem. (Ruska avtentiška poročila ne znajo o nikakorani nevarnosti glede carjevega zdravja, v tom ko iz Poljake in iz Nemóije prišedša poročila trdijo, da je car zelo nevarno bolan. Menda je v poslednjih poročilih nekakína tendencija? Ured.)

Pariz 1. „Journal des Débats“ javlja: Strašen ciklon (vrtinec) je uničil polovico mesta San Domingo.

Havana 1. Vled obilnega deževja so navetale na otoku Havana velikanske povodnji, ob katerih je izgubilo svoje življenje mnogo ljudij.

London 1. Japonska vlada je nakupila na Angleškem 5 milijonov nabojev (patron) za puške pehóte.

Trgovinske brojevke.

Praga. Norafinirani sladkor za oktober f. 13-50 decembar f. 13-55, mien.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carno vred. odpeljati precej f. 81 25. Novembar-marc f. 80 12-30 25. Concessó za novembar-marc 30 50 do 31. — Čovorni za oktober 32 50. Novembar 31 50 V glavah (sodih) za polovico oktobra 33, za konec oktobra 32.

Havre. Kava Santos good average za oktober 9. 75, za februar 81 25, mlačno.

Hamburg Santos good average za oktober 72 75, decembar 68 —, marc 64 75 jako mlačno.

Budimpešta. Zaradi škodovskega novega leta ni danos trg.

Dunajska borza 1. oktobra 1894.

	1. 10.	29. 9.
Državni dolg v papirju	98 95	98 —
„ „ „ srebri	99 10	99 05
Avstrijska renta v zlatu	124 05	124 25
„ „ „ v kronah	97 95	97 85
Kreditna akcija	370 50	372 —
London 10 Let.	124 —	124 95
Napoleoni	9 87	9 88
100 mark	60 92 1/2	60 97 1/2
100 italij. lir	46 20	45 25

Assicurazioni generali

v Trstu

(društvo je ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1894.	f. 54,990,003 87
Premije za poterjati v naslednjih letih	f. 29,399,787 60
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1893	f. 162,807,927 73
Plačana povračila:	
a) v letu 1893	f. 9,302,328 93
b) od začetka društva do 31. decembra 1893	f. 262,401,706 51
Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodvanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natanjnejša pojasnila se dode v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 888/1 v lastnoj hiši.	12—12